

สรุปผลการดำเนินงานตัวชี้วัดร้อยละของจังหวัดจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการลดลงของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัย และมลพิษสิ่งแวดล้อม (รอบ 5 เดือนแรก)

เป้าหมาย (รอบ 5 เดือนแรก) : ร้อยละ 60 ของจังหวัดมีมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการลดลงของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม

จังหวัดมีมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการลดลงของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม โดยจังหวัดมีการดำเนินการค้นหาและประเมินความเสี่ยงและกำหนดมาตรการการดำเนินงานแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ อย่างน้อย 2 ประเด็น รวมทั้งมีกลไกการบริหารจัดการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดดังนี้

1. มีข้อมูลสถานการณ์ เฝ้าระวังด้านสิ่งแวดล้อม และแจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น มีข้อมูล (เช่น สิ่งแวดล้อมสุขภาพ และกลุ่มเสี่ยง เป็นต้น) การเฝ้าระวังปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม การสื่อสารเตือนภัย และเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ เป็นต้น

2. เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามมาตรฐาน และสอบสวนโรค อย่างทันท่วงที เช่น เฝ้าระวังโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม อย่างน้อย 2 โรค ได้แก่ 1) โรคจากภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุขหรือโรคอุบัติใหม่ อุตุนิยมวิทยา (โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019) และ 2) โรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อมตามปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ เช่น โรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ (เช่น โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง) โรคจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ (เช่น โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน โรคพยาธิใบไม้ตับ) เป็นต้น การสร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังในพื้นที่ และการติดตามเฝ้าระวังการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามมาตรฐาน สำหรับสถานประกอบการ กิจการ กิจกรรม โดยใช้เครื่องมือและ Platform (Thai Stop COVID Plus) เป็นต้น

3. สร้างความรอบรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพแก่ประชาชน และสื่อสารความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพ คือ มีการจัดทำกระบวนการสร้างความรอบรู้ที่เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน หรือการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่สะท้อนต่อการสร้างความรอบรู้ที่เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน เช่น การสื่อสารให้ข้อมูลแก่ประชาชนผ่านช่องทางต่าง ๆ และการเฝ้าระวัง และสื่อสาร ด้านข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ เป็นต้น

4. การดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัยในพื้นที่เสี่ยง เช่น การจัดระบบบริการสุขภาพ คลินิกมลพิษ มีระบบการจัดการสุขลักษณะในสถานประกอบการ กิจการ กิจกรรมปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด และ อสม./ทีมหมอครอบครัวลงพื้นที่ดูแลสุขภาพประชาชน เป็นต้น

5. มาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ สนับสนุนการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม และการจัดการสุขลักษณะในสถานประกอบการ กิจการ กิจกรรม ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน (รอบ 5 เดือนแรก)

จากการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน 76 จังหวัด เพื่อค้นหาและประเมินความเสี่ยง และกำหนดมาตรการการดำเนินงานแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ รวมทั้งมีกลไกการบริหารจัดการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามบริบทของพื้นที่ พบว่า จังหวัดมีมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสูขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 81.58 (62 จังหวัด) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ตัวชี้วัดกำหนดไว้

เมื่อพิจารณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของจังหวัดมีมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสูขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม จำแนกรายเขตสุขภาพ พบว่าเขตสุขภาพที่ดำเนินการผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ตัวชี้วัดกำหนดไว้ 10 เขต และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ตัวชี้วัดกำหนดไว้ 2 เขต รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การขับเคลื่อนการดำเนินงานของจังหวัดมีมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสูขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม จำแนกรายเขตสุขภาพ

เขตสุขภาพ	ผลการดำเนินงาน (ร้อยละ)	ผลการประเมินตามเกณฑ์ตัวชี้วัด (รอบ 5 เดือนแรก)
เขตสุขภาพที่ 1	100 (8 จังหวัด)	ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 2	100 (5 จังหวัด)	ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 3	0 (0 จังหวัด)	ไม่ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 4	100 (8 จังหวัด)	ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 5	75 (6 จังหวัด)	ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 6	37.5 (3 จังหวัด)	ไม่ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 7	100 (4 จังหวัด)	ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 8	100 (7 จังหวัด)	ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 9	100 (4 จังหวัด)	ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 10	100 (5 จังหวัด)	ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 11	100 (7 จังหวัด)	ผ่าน
เขตสุขภาพที่ 12	71.43 (5 จังหวัด)	ผ่าน

มาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสูขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม ที่จังหวัดเลือกดำเนินงานแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจังหวัดจะพิจารณาดำเนินการมาตรการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานตามมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสูขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. มีข้อมูลสถานการณ์ เฝ้าระวังด้านสิ่งแวดล้อม และแจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ ร้อยละ 81.57 (62 จังหวัด)

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

1.1 มีข้อมูลสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และกลุ่มเสี่ยง รวมถึงทะเบียนกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่จังหวัดเลือกดำเนินการส่วนใหญ่ ได้แก่ 1) มลพิษทางอากาศ 2) สุขาภิบาลอาหารและน้ำ และ 3) การจัดการสิ่งปฏิกูล เป็นต้น

1.2 ดำเนินการการเฝ้าระวังสถานการณ์ ผลกระทบต่อสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ สื่อสารเตือนภัยกลุ่มเสี่ยง และเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ

2. เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามมาตรฐาน และสอบสวนโรคอย่างทันท่วงที ร้อยละ 78.94 (60 จังหวัด)

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

2.1 ดำเนินการเฝ้าระวังโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม โรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม ที่จังหวัดเลือกดำเนินการส่วนใหญ่ ได้แก่ 1) โรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ 2) โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน และ 3) โรคพยาธิใบไม้ในตับ เป็นต้น

2.2 การสร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังในพื้นที่ อสม./อสส./แกนนำชุมชน ลงพื้นที่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการดูแลตัวเองภายใต้สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

2.3 สอบสวนโรค กรณีที่พบการเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ โดยแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

2.4 การติดตามเฝ้าระวังการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามมาตรฐาน สำหรับสถานประกอบการ กิจกรรม โดยใช้เครื่องมือและ Platform (Thai Stop COVID Plus)

3. สร้างความรอบรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพแก่ประชาชน และสื่อสารความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพ ร้อยละ 75 (57 จังหวัด)

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

3.1 การสร้างความรอบรู้ที่เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน เช่น การสื่อสารให้ข้อมูลแก่ประชาชนในการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทิมปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขลงพื้นที่ให้ความรู้ คำแนะนำแก่ประชาชน และการเฝ้าระวังและสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ เป็นต้น

4. การดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัยในพื้นที่เสี่ยง ร้อยละ 72.36 (55 จังหวัด)

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

4.1 การจัดระบบบริการสุขภาพ คลินิกมลพิษ ในโรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุข สังกัดกระทรวงสาธารณสุข/คลินิก mobile รวมทั้ง การแจกจ่ายอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแก่กลุ่มเสี่ยง การจัดเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับผู้ป่วยโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ เป็นต้น

4.2 มีระบบการจัดการสุขลักษณะในสถานประกอบการ กิจกรรม กิจกรรมปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อประเมินสถานการณ์ประกอบการพิจารณา เพื่อให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรการป้องกันโควิด-19 ให้มั่นใจในการเปิดบริการ

4.3 อสม./ทีมหมอครอบครัวลงพื้นที่ดูแลสุขภาพประชาชน ติดตามอาการของประชาชนกลุ่มเสี่ยง และรายงานสถานการณ์ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบ

5. มาตรการทางกฎหมาย ร้อยละ 63.15 (48 จังหวัด)

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

5.1 มีการส่งเสริมและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม เช่น การบังคับใช้กฎหมายของ อปท. และการออกคำแนะนำ/มาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นต้น

5.2 การจัดการสุขลักษณะในสถานประกอบการ กิจการ กิจกรรม ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด โดยให้สถานประกอบการประเมินตนเองผ่าน platform Thai stop COVID-19 เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนที่รับบริการ

6. มาตรการอื่น ๆ ร้อยละ 30.26 (23 จังหวัด)

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

6.1 สร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ เช่น เครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศ ฝักระวังความเสี่ยงค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เป็นต้น

6.2 กำหนด/ออกมาตรการต่าง ๆ ระดับพื้นที่ เช่น มาตรการห้ามเผาเด็ดขาด มาตรการตัดอ้อยสด/งดเผาอ้อยในห้วงเวลาที่กำหนด เป็นต้น

6.3 สร้างเครือข่าย อาสาสมัคร และจิตอาสา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานระดับพื้นที่

6.4 เสริมสร้างแรงจูงใจเชิงบวกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวัฒนธรรม